

ci: Ut essem q̄ te inuocarē: q̄d egi: Si enim egi aliqd̄ vt essem: iā erā anteq̄ essez. Porro si oīno nihil erā anteq̄ essem: nihil te p̄merui vt eēm. Fecisti vt eēm: z tu nō fecisti vt bon⁹ essem: Redisti mihi vt sim: z potu it mihi ali⁹ dare vt bonus sim: Si tu mihi dedisti vt sim: z alius mihi dedit vt bonus sim melior est ille qui mihi dedit vt bonus sim: q̄ ille qui mihi dedit vt sim. Porro qz te nemo melior: nemo te potērior: nemo te in misericōdia largior: a q̄ accepi vt essem: ab illo accepi vt bonus essem. **Deus me⁹ misericordia mea.**

Explicit Tract. de ps. LVIII.

Incipit Tract. de ps. LIX.

Titulus psalmi hui⁹ aliq̄ntū plix⁹ est: sed n̄ terreat: qz psalm⁹ breuis est. Tanq̄ ḡ aliquātulū plixiores psalmū audierimus sic intēdam⁹: Qm̄ in noīe christi nutritis z nutriēdis loq̄mur in ecclia dei: nec aliens a sapore istarū līrarū a quib⁹ mūdus alien⁹ est: nō q̄si rudia vob̄ ista sp̄ esse debēt. Si em̄ ea q̄ sepissime audistis: cū iocūditate in ore cogitatiois ruminastis: nec obliuīde tanq̄ in vētre sepelīstis: eadē ip̄a recordatio v̄ra z memoria multū nos poterit adiuuare: ne multū loq̄mur ad enodāda q̄si rudib⁹ ea q̄ iā vos nosse nouim⁹. Certe illud meminim⁹ sepe vos audisse qd̄ dicim⁹: vix ē vt ī psalmis iuenias voces nisi christi z ecclie: aut christi tñi: aut ecclie tñi: qd̄ vtiqz ex pte z nos sum⁹. Ac p̄ b̄ qn̄ voces v̄ras agnoscam⁹: sine affectu agnoscere nō possum⁹: z tātomaḡ delectamur: q̄to in idē vos eē sentim⁹. **Dauid rex vn⁹ hō fut:** sed nō vnū hoiem figurauit: qn̄ scz figurauit eccliam ex multis p̄stantē: distentā vsqz ad fines terre. Qm̄ aut vnū hoiem figurauit: illū figurauit q̄ est mediator dei z hōim: hō christ⁹ **Jesus.** In hoc ḡ psalmo: vel poti⁹ in hui⁹ psalmi titulo: dicunt qdā victoriosa **Dauid:** qd̄ fortis fecerit debellādo quosdā inimicos: z eos tributarios faciēdo: qn̄ post mortē **Saulis** p̄secutorī sui regnū illi⁹ accepit manifestū in isrl̄. Nam z añq̄ p̄secutionē pateret rex erat: s̄ deo tñi notus erat. Postea ḡ iam manifestato regno: z euīdēter atqz eminēter accepto debellauit eos q̄ in hoc titulo cōmemorant: z natus est psalmi titulus ita. **In fine his q̄ imutabunt: in tituli inscriptione: ipi Dauid in doctrinā: cū succēdit mesopotamiā: syriā: z syriam Sobal: z p̄uertit Joab: z p̄cussit Edo**

in valle salinarū duodecim milia. Legimus hec in libro regnorum: istos oēs q̄s noīauit debellatos esse a **Dauid:** id est mesopotamiā: syriā: z syriā **Sobal:** a **Joab** **Edo.** Facta sunt ista: z quēadmodū facta sūt: ita ibi p̄scripta sunt: ita legunt: legat q̄ vult. **Terūtū** sicut solet p̄pheticus spirit⁹ in psalmoz titulis recedere aliquātulū ab exp̄sione rerū gestaz: z aliqd̄ dicere qd̄ in historia nō inueniat: z hinc poti⁹ admone re: nō p̄pter rerū coḡscendas res gestas eē h̄mōi titulos inscriptos: sed p̄pter futura p̄figurāda: sicut dictū ē q̄ corā **Abimelech** mutauit vultū suū: z dimisit eū: z abiit: cū indicet sc̄ptura regnorū hoc eū non fecisse corā **Abimelech:** sed corā **Achis** rege: ita z in hoc titulo inuenimus aliquid q̄ cōmo ueamur ad aliqd̄. Nāqz in illa narratione bellorū fortūqz factorū regis **Dauid:** vbi bi oēs q̄s cōmemorauimus debellati sunt eū aliquid succēdisse nō legim⁹. **Hic** autē maxime hoc positū est qd̄ ibi nō est sc̄ptū: qz succēdit mesopotamiā: syriā: z syriam **Sobal.** Nā ḡ incipiam⁹ fm̄ rez futuraruz significationes ista discutere: z opactatez v̄mbrarū in lucē v̄bi euocare. In finez qd̄ sit nostis. **Finis** em̄ legis christ⁹ est. **Eos** q̄ imutabunt nosti. **Qui** em̄: nisi q̄ a veteri vi ta in nouā trāseunt: **Absit** em̄ vt hic culpā da imutatio intelligat: nō quō imutat⁹ est **Adā** a iusticia ad iniquitatē: a delicijs ad laborē: sed quō mutant illi quib⁹ dictū ē: **Fuistis** em̄ aliq̄n tenebre: nunc aut lux in dño. **Imutant** aut isti in tituli inscriptione. **Nostis** tituli inscriptionē: **Titulus** insi tus ē sup̄ crucē dñi scriptus: **Hic** ē rex iudeorū. **Mutant** in hui⁹ tituli inscriptionē q̄ in regnuz christi trāseūt a regno diaboli. **Bene** mutant in huius tituli inscriptionē. **Mutant** aut sicut sequit in doctrinā. **Cū** em̄ dixisset pro his qui imutabuntur in tituli inscriptionē: addidit ipi **Dauid** in doctrinā: id ē mutant nō sibi: sed ipi **Dauid:** z mutant ī doctrinā. **Nō** em̄ ita rex christ⁹ q̄si seculo regnatur⁹: cū apte dixerit: **Regnū** meū nō est de hoc mūdo. **Ergo** in eius doctrinā trāseam⁹: si volumus in p̄scripti onē tituli cōmutari: nō nob̄ s̄ ipi **Dauid:** vt qui viuūt iā nō sibi viuāt: sed ei qui pro ipsis mortu⁹ est z resurrexit. **Qm̄** ḡ nos mutaret christ⁹: nisi fecisset qd̄ dixerat: **Ignes** veni mittere in mūdū: **Si** ergo christ⁹ venit mittere in mūdū ignē: vtiqz salubris atqz vtiliter: nō quomō missur⁹ est mūdū in ig-

ne: s̄ quō ignē in mūdū. Quā ḡ venit ignē mittere in mūdū: q̄ram̄ lā q̄d sit mesopotamia q̄ succēsa ē: quā sit syria sobal. Interpretatiōes ḡ noim̄ interrogem̄ fm̄ hebreū eloquiū q̄ primū hęc sc̄ptura locuta ē. De mesopotamiā dicūt interpretari eleuatā vocati onē. Iā totus mūdus vocatōe eleuat̄ est. Syria interpretatur sublimis: sed illa q̄ erat sublimis incēsa est z̄ hūiliata: vt quēadmodū hūiliata est q̄ fuerat exaltata: sic exalteretur q̄ facta ē hūiliata. Sobal interpretatur vana vetustas. Bras christo q̄ eā succendit. Quā vetera v̄gulta succendunt v̄irecta succedūtur: z̄ alacrius z̄ vberius z̄ viridius noua nascunt: cū ea ignis in vetustoz̄ succēsiōe p̄cesserit. Nō ḡ timeatur ignis christi: senū p̄sumitur. Ois em̄ caro senū: z̄ omnis claritas hoīs: sicut flos senū. Succēdit ḡ ista illo igne. Et p̄uertit Joab. Joab interpretatur inimic̄. Cōuersus ē inimic̄: q̄d vis intellige: si p̄uersus in fugā: diabolus ē: si ad fidē: christianus est. Quō in fugā: Be cor de christiani. Princeps huius mūdū inquit nunc missus ē foras. Cōuersus aut̄ ad dominū christianus. Quare inimic̄ p̄uersus: Quia fidelis fact̄ q̄ fuerat inimicus. Percussit Edom. Interpretatur Edom terrenus. Debuit p̄cuti terrenus iste. Ut q̄d em̄ viueret terrenus: q̄ celestis debet viueret. Interfecta est ḡ vita terrena: viuat celestis. Sic. n. portauimus imaginē terreni: portemus et imaginē ei⁹ q̄ in celis est. Vide illū interfici: mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup̄ terrā. Cū autē percussisset Edō: percussit duodecim milia in valle salinarū. Duodecim milia p̄fect̄ ē numerus: cui p̄fecto numero etiā duodenari⁹ ap̄loz̄ numerus deputatur. Nō em̄ frustra: nisi qz̄ p̄ totū mūdū mittendū erat verbū. Verbū aut̄ dei q̄d est christ⁹ in nubib⁹: hoc ē in p̄dicatorib⁹ vitatis. Adū dus aut̄ q̄ttuoz̄ p̄tibus p̄stat. Quattuoz̄ eius p̄tes notissime sūt oibus: z̄ sepe in sc̄pturis memorate: q̄ etiā q̄ttuoz̄ venti dicti sūt: oriēs: occidēs: aquilo z̄ merides. Ad omnes istas q̄ttuoz̄ p̄tes missū est verbū: vt in trinitate oēs vocarent. Duodenariū numerū ter q̄terni fecerūt. Merito ḡ duodecim milia frena percussa sūt: tot⁹ mūdus percussus ē. Be toto. n. mūdō electa ē ecclia: mortificata a terrena vita. Quare in valle salinarū: Glallis hūilitas est: saline sapore significat. Multi em̄ hūiliant: s̄ vane z̄ fatue: in vana vetustate hūiliantur. Patit̄ tribulationē p̄ pecunia patit̄ tribulationē p̄

honore temporali: patitur tribulationē p̄ comodis vite huius: passur⁹ est tribulationē z̄ hūiliandus. Quare nō p̄pter deuz̄: Quare nō p̄pter christū: Quare nō p̄pter sapore salis. An nescis tibi eē dictū: Flos estis sal terre: z̄ si sal infatuatū fuerit: ad nihilū valebit aliud nisi vt foras p̄iciatur. Bonū est ḡ sapiēter hūiliari. Ecce nūc nō ne hūiliantur heretici. Nōne leges cōtra illos date sunt etiā ab hoīb⁹ p̄tra q̄s diuine regnāt: q̄ illos an̄ etiā p̄denauerāt. Ecce humiliant: ecce fugantur: ecce p̄secutionē patiuntur: sed sine sapore: p̄ fatuitate p̄ vanitate. Jam em̄ sal infatuatum est: ideo p̄iectū est foras: vt cōculcetur ab hominibus. Audiuimus titulū psalmi: audiamus etiā verba psalmi.

Expositio psalmi.

Deus reppulisti nos z̄ destruxisti nos: Nūqd̄ ille Dauid loquitur qui percussit: q̄ succēdit: q̄ debellauit: z̄ nō illi quib⁹ hec fecit vt p̄cuterent, et repellerent qui mali erāt: z̄ rursus viuificarent: z̄ rediret vt boni essent: Ista q̄dē strage fecit Dauid: ille manu fortis christ⁹ nr̄: cui⁹ figurā gerebat ille hō qui fecit ista: dedit hęc strage gladio suo z̄ igne suo. Nam vtz̄q̄ attulit i hūc mūdū. Et ignē vēit mittere in mūdū: habes i euāgelio: Et gladius venit mittere in terrā: habes in euāgelio: Attulit ignē vñ succēdere mesopotamia: syria z̄ syria Sobal: attulit gladius vñ p̄cuteret Edom. Iā ḡ illa strages facta ē p̄ eos q̄ imutant in tituli inscriptionē ip̄i Dauid. Audiam⁹ eoz̄ vocē: salubris percussio: erecti loq̄nt̄. Dicāt ḡ mutati i meli⁹: mutati in tituli inscriptionē: imutati in doctrinā ip̄i Dauid: dicant. Be reppulisti nos z̄ destruxisti nos. Irat⁹ es z̄ misertus es nostri. Destruisti nos vt edificares nos. Destruisti male edificados: destruxisti vanā vetustatē: vt sit edificatio i nouū hoīez̄: edificatio māsura ineternū. Merito irat⁹ es z̄ misert⁹ es nostri. Nō misereris: nisi irasceri. Destruisti nos ira tua: sed ira tua in vetustate nr̄a fuit vt destrueret vetustas. Sed misertus es nr̄i p̄pter nouitatē: p̄pter eos qui imutant in tituli inscriptionē: qz̄ et si exterior homo noster corrūpitur: sed interior renouat̄ de die in diē. **C**omouisti terrā z̄ turbasti eā: Quō turbata est terra: Consciētia peccatorum. Quo timus: Quo fugim⁹ qm̄ ille gladius vibrat⁹ est: Agite penitentiā: appropinquabit em̄

Alia lra
t nobis.

regni celorum. Comouisti terram et turbasti eam. **Sana stritiones eius quoniam mota est.** Non digna sanari si mota non est: Sed loquens predicans: minaris de deo: venturum iudicium non taces: preceptum dei mones: ab his rebus non quiescis: et qui audit si non timet: si non mouetur non est dignus sanari. **Audit aliter mouet: stimulat: peccatum iudicium: lachrymas fundit: sana stritiones eius quoniam mota est.** Post hec: percusso terreno: successa vetusta te: mutato homine in melius: facta luce eis qui te nebre fuerunt: sequitur quod alibi scriptum est: **Si li accedes ad seruitutem dei: sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad temptationem.** Prior labor ut displicias tibi: ut peccata tua expurges et muteris in melius: secundus labor pro eo quod mutat es ferre tribulationes et temptationes huius seculi: et inter illas perseuerare usque in finem. **De his cum loqueretur has significans quod subiungit: **Quidisti plebi tue dura: In plebi tue dura facte tributare.**** Pro victoria David: **Quidisti plebi tue dura.** In quibus: In persecutionibus quibus pertulit ecclesia christi quoniam tantum martyrum sanguis effusus est. **Quidisti plebi tue dura. Potasti nos vino stimulationis.** Quid est stimulationis: Non pemptio. Non enim erat pemptio pendens in medicina vres. **Potasti nos vino stimulationis.** Quare hoc? **Quidisti metuere te significatione: ut fugiat a facie arcus.** Per tribulationes inquit temporales significasti tuis fugere ab ira ignis sempiterni. **Beatus enim apostolus Petrus: Tempus est ut iudicium incipiat a domo dei.** Et exhortans martyres ad tolerantiam cum seuiret mundus: cum strages a persecutoribus fieret: cum longe lateque sanguis fidelium fundere: cum in catenis: in carceribus: in tormentis: multa dura christiani paterent: **He in his cum duris deficeret alloquitur Petrus: Tempus est ut iudicium incipiat a domo dei.** Et si initium a nobis: qualis finis erit eis qui non credunt dei euangelio? **Et si iustus vix saluabitur: peccator et impius vbi parebitur: Quid ergo futurum est in iudicio: Arcus est extensus adhuc in comminatione est: nondum in presentatione.** Et videte quod sit in arcu. **Nonne sagitta in pora mittenda est: Meruus tamen retro extendit in contrarium qua illa mittenda est: et quanto plus erit eius extensio retrorsum: tanto maiore impetu illa currit in priora.** Quid est quod dixi: **Quantomagis differtur iudicium: tanto maiore impetu venturum est.** Ergo et de temporalibus tribulationibus gratias deo agamus: quia dedit plebi sue si-

gnificationem ut fugiat a facie arcus: ut exercitati fideles eius in tribulationibus temporalibus digni sint euadere damnationem ignis eterni: que inuentura est oes qui ista non credunt. **Quidisti metuere te significatione: ut fugiat a facie arcus.** **Et liberent dilecti tui: saluum me fac dextera tua et exaudi me.** Dextera tua domine saluum me fac: ita saluum me fac ut ad dexteram stes. **Saluum me fac dextera tua: non salutem temporalem quero: de hac fiat voluntas tua: ad tempus quid nobis prodest penitus ignoamus.** Quid enim ore nunc sicut oportet nescimus: sed saluum me fac dextera tua: ut et si in tempore isto tribulationes aliquas patiar: transacta nocte omnium tribulationum ad dexteram inueniar inter oues: non ad sinistram inter hedos. **Saluum me fac dextera tua et exaudi me: quia iam illud peto quod dare vis: non verbis delictorum meorum clamo per diem et noctem ut non exaudias: et non ad insipientiam mihi: sed utique ad commotionem addendo saporem de valle salinarum: ut in tribulatione nouerim quod petam.** **Peto autem vitam eternam.** Ergo exaudi me quia dexteram tuam peto. **Intelligat ergo caritas vestra omnem fidelem habentem in corde verbum dei cum timore timentem iudicium futurum: viuente probabile: ne de illo blasphemet nomen sanctum domini eius multa deprecari secundum seculum: et non exaudiri: ad vitam aut eternam sepe exaudiri.** Quis enim sanitatem non petat cum egrotat? **Et tamen forte adhuc egrotare ei utile est.** **Potest si erit ut hinc non exaudiaris: non tamen exaudiaris ad voluntatem ut exaudiaris ad utilitatem.** **At vero cum illud petis ut det tibi vitam eternam deus: ut det tibi regnum celorum deus: ut det tibi ad dexteram filii sui stare cum venerit iudicare terram: securus esto: accipies: si modo non accipis.** Non enim iam venit tempus ut accipias: exaudiris et nescis. **Quod petis agitur: et si nescis in quo agitur.** In radice res est: nondum in fructu. **Saluum me fac dextera tua: et exaudi me.** **Deus locutus est in sancto suo: Quid times: ne si faciat quod deus locutus est: Si haberes aliquem grauem amicum et sapientem: quod diceret ille locutus est: faciat necesse est quod locutus est: vir grauis est: non leuitate vitis: non facile de sententia demouetur: quod promissum fixum est.** Sed tamen homo est qui aliquando quod promittit facere vult et non potest. **De deo non est quod tu timeas: quia verax est constat: quia omnipotens est constat: fallere te non potest: habere vnum faciat.** **Quid ergo times**

Alia lra. t quia

Alia lra. t pto mo

Alia lra. copuatio.

Alia lra. t no habet

ne decipiaris: Opus est vt tu te nō decipi-
as: et pseueres vsq; in finē cum daturus est
qd̄ pmisit. Deus locutus ē in sancto suo.
In quo sc̄to suo: Deus erat in ch̄sto: mū-
dū recōciliās sibi. In sancto illo de quo ali-
bi audistis: de⁹ in sancto via tua: de⁹ locu-
tus est in sc̄to suo. **Letabor et diuidas
sicimā:** Quia de⁹ hec locut⁹ est fiet: vox
ecclesie est: **De⁹ locut⁹ est in sc̄to suo.** Nō
verba dicit q̄ de⁹ locut⁹ est: sed qm̄ de⁹ lo-
cut⁹ est in sancto suo: nec fieri aliqd̄ pōt ni-
si quēadmodū locut⁹ est de⁹: psequēter ista
eueniūt: **Letabor et diuidā sicimā. Et conu-
uallē tabernaculorū dimetiar.** Si
cima humeri interpretat. Sc̄dm̄ historiā ve-
ro Jacob rediēs a Labā socero suo cū om-
nib⁹ suis: abscondit idola ī sicima que habe-
bat de syria: vbi diu pegrinatus tandē ali-
qñ inde veniebat. **Tabernacula autē fecit
ibi ppter oues suas et armēta: et appellauit
locū illū tabernacula.** Et hec inq̄t ecclesia di-
uidā. **Quid ē hoc diuidā sicimā:** Si ad hi-
storiā vbi abscondita sunt idola gētes signi-
ficat. **Diuido gentes.** **Quid ē diuido:** Nō
em̄ oīm est fides. **Quid ē diuido:** Alij cre-
dēt: alij nō credēt: sed tñ nō timeāt qui cre-
dūt: inter illos q̄ nō credūt. **Biuisi sūt em̄
nūc fide: postea diuidenē in iudicio: oues
ad dexterā: hēdos ad sinistrā.** Ecce inueni-
mus quēadmodū ecclesia diuidat sicimā:
quō diuidat humeros. Sc̄dm̄ noīs interp̄-
tationē diuidūtur humeri: vt alios grauēt
pectā sua: alij tollant sarcinā ch̄sti. **Hume-
ros em̄ pios q̄rebat cū diceret: Iuguz em̄
meuz leue est et sarcina mea leuis est.** **Alia
sarcina p̄mit te.** Ch̄sti autē sarcina suble-
uat te. **Alia sarcina pondus habet: ch̄sti
sarcina pēnas habet.** **Nā et auī si pēnas de
trabas quasi onus tollis: et quo magl̄ on⁹
abstulisti: eo magl̄ in fra remanebit.** **Quā
exonerare voluisti: iacet: nō volat: qz tuli-
sti onus: redeat onus et volat.** **Talis ē ch̄-
sti sarcina.** **Portēt illā hoīes: nō sint pigri:
nō attendant illi q̄ eā ferre nolunt.** **Ferāt il-
lā q̄ volūt: et inueniāt q̄ sit leuis: q̄ suauis
q̄ iocunda: q̄ rapiēs in celū et a terra eripi-
ens.** **Diuidā sicimā et conuallē tabernacu-
loruz dimetiar.** **Fortē ppter oues Jacob:
conuallis tabernaculorū intelligit̄ gens iu-
deoz et ipsa diuidit̄.** **Nā tranſierūt inde q̄
crediderūt: foris reliqui remāserūt.** **De-
us est Balaad:** Nomina sunt ista lecta
in litteris dei. **Balaad habet interpretatiōis
sue vocē et magni sacramēti.** **Interpretat̄ em̄**

Alia lfa
et partiboz

Alia lfa
et metiboz

aceruus testimonij. **Quātus aceruus testi-
monij in martyrib⁹:** **De⁹ est Balaad: me⁹
est aceru⁹ testimonij: mei sūt martyres vi.**
**Moziat̄ alij p̄ vetusta vanitate sua sine sa-
le: nūquid pertinēt ad aceruū testimonij:**
**Quia et si tradidero corp⁹ meū vt ardeā:
caritatē autē nō habeam: nihil mihi p̄dest.**
**Cū autē quodā loco moneret dñs de pace
retinēda: pmisit: salē habete inq̄t in vobis:
et pacē habete inter vos.** **Ergo me⁹ est Ba-
laad.** **S; Balaad: id est aceru⁹ testimonij
in magna tribulatiōe euident̄ fact⁹ ē.** **Tūc
ignominiosa ecclesia erat ī oibus hoīb⁹: tūc
opprobriū illi vidue obiectabat: qz ch̄sti
erat: qz signū crucis in frōte portabat.** **Nō
dū erat honor: crimē erat tūc.** **Quī ḡ nō ho-
nor sed crimē erat: tūc fact⁹ est aceru⁹ testi-
monij: et p̄ aceruū testimonij dilatata ē ca-
ritas ch̄sti: et p̄ dilatationē caritatis ch̄-
sti occupate sūt gentes.** **Sequit̄. Et ma-
nasses: Qui interpretat̄ oblitus.** **Hinc em̄
dictū erat: Cōfusiōnē imp̄petuū obliuiscere:
ignominie viduitatis tue nō eris me-
mor.** **Erat ergo cōfusiō ecclesie aliqñ quā
mō oblita ē.** **Cōfusiōis em̄ et ignominie vi-
duitatis sue iā nō est memor.** **Quī erat em̄
quedā p̄fusiō iter hoīes: aceru⁹ testimonij
fact⁹ erat: mō iā nemo vel meminit illi⁹ p̄-
fusiōis.** **Quī ignominia erat eē ch̄stianū: iā
nemo meminit: iā oēs oblitū sūt.** **Iā me⁹ est
Manasses.** **Et Ephraim fortitudo
capitis mei.** **Ephraim fructificatio inf-
p̄tatur.** **Dea est inq̄t fructificatio: et h̄ fruc-
tificatio fortitudo ē capiti mei.** **Caput em̄
meū ch̄st⁹ est.** **Et vñ fructificatio fortitu-
dinis ei⁹:** **Quia granū nisi caderet in terrā
nō multiplicaret: solū remaneret.** **Cecidit ḡ
in terrā ch̄st⁹ in passiōe: et secuta ē fructifi-
catio in resurrectiōe.** **Et ephraim fortitudo
capitis mei.** **P̄debat et p̄tēnebat: granuz
erat int⁹: habebat vires trahēdi post se oīa.**
**Quō in grano numeri seminū latentū: in
terra iactū nescio qd̄ apparet oculis: s; vis
cōuertens se in materiā et p̄ferens fructum
abscondita est: sic in ch̄sti cruce abscondi-
ta erat virt⁹: apparebat infirmitas.** **O ma-
gnū granū.** **Certe infirmus est pendēs: cer-
te ante illum caput plebs illa agitauit: cer-
te dixerunt: Si fili⁹ dei est descēdat de cru-
ce.** **Audi fortitudinē eius.** **Quod infirmū
est dei: fortius est hoīb⁹.** **Adrito tāta fruc-
tificatio p̄secuta ē.** **Hec mea ē dicit ecclesia.**
**Juda rex me⁹: Moab olla spei
mee.** **Juda rex me⁹: Quis Juda: Qui d**

Alia lfa
et me⁹ est.

tribu Juda. Quis Juda: nisi cui dixit ipse Jacob: Juda te laudabunt fratres tui: Juda rex meus. Quid ergo timeam: quoniam Juda rex meus dicit: Nolite timere eos qui occidunt corpus: Juda rex meus: Moab olla spei mee. Quare olla: Quia tribulatio. Quare spei mee: Quia precessit Juda rex meus. Quia. n. precessit: tu sequi quid times? Quia precessit: Per tribulationes: per angustias: per opprobria. Septa erat via: sed antequam transiret: postea quam transiit sequere. Itaque patet via illius: transiit tu. Singularis ego sum inquit: sed quousque transeam. Singulare granum: sed quousque transeat: cum transierit: sequitur fructificatio. Juda rex meus. Ergo quia iuda rex meus: Moab olla spei mee. Moab intelligit in gentibus. Nata est enim ista gens de peccato: nata est ista gens de filiabus Loth: que cum patre inebriato concubuerunt male utentes patre. Melius erat ut steriles remanerent quam sic matres fierent. Erat autem illa figura quedam eorum qui male utuntur lege. Nolite enim attendere: quia lex in latina lingua feminini generis est: in greca masculini est. Sed siue sit feminini generis in loquendo: siue masculini: non prescribit veritatem locutio. Lex enim magis masculinam vim habet: quia regit non regitur. Porro autem apostolus Paulus quid ait: Bona est lex: si quis ea legitime utatur. Ille autem filius Loth non legitime utitur patri. Quomodo autem nascuntur opera bona cum quisque lege bene utitur: sic nascuntur opera mala cum quisque lege male utitur. Proinde male ille utentes patre: hoc est male utentes lege generaverunt moabitas: per quos significantur opera mala: inde tribulatio ecclesie: inde olla ebulliens. De hac olla quodam loco prophetie dicitur: Olla successa ab aquilone. Tamen nisi a partibus diaboli qui dicit: Non sedem meam ad aquilonem: Tribulationes ergo maxime non oriuntur adversum ecclesiam: nisi ab eis qui lege male utuntur. Quid ergo? Defectura est hinc ecclesia: et propter ollam: id est abundantiam scandalorum non erit perseverantia usque in finem: Nonne Judas rex illius predixit hoc ei: Nonne ait illi: Quoniam abundavit iniquitas: refrigescet caritas multorum: Olla bulliente caritas refrigescet. Quare non potius o caritas: et tu contra ollam fervescis? An ignoras tibi esse dictum cum de illa abundantia scandalorum rex tuus loqueretur: Qui perseveraverit usque in finem habebit salutem. Persevera ergo usque in finem contra ollam scandalorum. Ardet olla iniquitatis: sed ma-

ior est flamma caritatis. Noli vinci: persevera usque in finem. Quid times moabitas opera mala eorum qui lege male utuntur? Quid enim? Juda rex tuus qui precessit: nonne tales pertulit? Nescis iudeos male utendo lege christum occidisse? Ergo spera: et qua precessit rex tuus sequere. Sic Juda rex meus. Et ex eo quia Juda rex meus Moab quid factus est? Olla spei mee non presumptionis mee. Vide in tribulationibus ollam spei. Audi apostolus: Sed et gloriamur inquit in tribulationibus. Olla est iustus: sed vide istum: si explicat ollam spei: Sciens quia tribulatio patientiam operatur: patientia autem probationem: probatio spem. Si tribulatio patientiam: patientia probationem: probatio spem: olla est autem tribulatio que operatur spem: merito Moab spei mee. Spes autem non confundit. Et quid? Fervet contra ollam? Ita plane: quia caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. **In idumeam extendam calciamentum meum:** Ecclesia loquitur: perveniam usque in idumeam. Sciant tribulationes: bulliat scadalus mundus: extendam calciamentum meum usque in idumeam: usque ad eos ipsos qui terrenam vitam degunt: quoniam idumea interpretatur terrena: usque ad ipsos: usque in idumeam extendam calciamentum meum. Cuius rei calciamentum nisi evangelij? Quia speciosi pedes eorum qui annunciant pacem: qui annunciant bona: et calciati pedes in preparationem evangelij pacis. Propterea quoniam tribulatio patientiam operatur: patientia autem probationem: probatio spem: olla non me confundet. Caritas enim dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Non deficiamus evangelium predicare: non deficiamus dominum annunciarum: usque in idumeam extendam calciamentum meum. Nonne servavit et ipsi terreni: Et si cupiditatibus terrenis obligantur: christum tamen adorant. Hodie videmus fratres: quoniam multi terreni pro lucro fraudes: pro fraudibus perjurii: propter timores sortilegos: mathematicos: omnes isti idumei terreni: et tamen omnes isti adorant christum: sub calciamento ipsius sunt: id est usque in idumeam extendam calciamentum suum. **Mihi et allophili subditi sunt.** Allophili quid sunt? Alienigenae non pertinentes ad genus meum. Subditi sunt quia multi adorant christum et si sunt regnaturi cum christo. **Mihi allophili subditi sunt.** Quis reducet me in civitatem circumstantie? Que est civitas circumstantie? Si meministis: id est eam commemoravi in illo psalmo ubi dictum est:

Alia lra.
t alienigene.

Alia lra.
t munita.

et circumbunt civitatē. **C**ircumstantie est ciuitas: gentium circūfusio est: que circūfusio gentiū in medio habebat vnā gentē iudeorū colentem vnū deū. **C**etera circūfusio gentiū idolis supplicabat: demonibus seruebat. **E**t mystice vocata ē ciuitas circūstantie: qz vndiqz gentes se circūfuderant et ei circūsteterant que colebāt vnū deum. **Q**uis deducet me in ciuitatē circūstantie: **Q**uis: nisi deus: **H**oc vult dicere: quō deducet p̄ illas nubes: de quib⁹ dictū est: **V**ox tonitruū tui in rota. **R**ota est ip̄a ciuitas circūstantie: que dicta est rota: id est orbis terraz. **Q**uis deducet me in ciuitatē circūstantie: **Q**uis deducet me vsqz in idumeā: **I**d ē vt regnē etiā frenis: vt me venerent etiā q̄ d̄ me nolūt p̄ficē: **Q**uis deducet me vsqz in idumeā: **N**ōne tu de⁹ q̄ reppulisti nos: et n̄ egredieris deus in virtutib⁹ nostris. **N**ōne tu nos deduces q̄ nos reppulisti: **S**z quare reppulisti nos: **Q**uia destruxisti nos. **Q**uare destruxisti nos: **Q**uia irat⁹ es et miser⁹ es nostri. **T**u ḡ deduces qui reppulisti nos: qui nō egredieris de⁹ in virtutib⁹ nostris tu deduces. **Q**uid est nō egredieris in virtutib⁹ nostris: **S**euir⁹ est mūdus: cōculcatur⁹ est nos mundus: futur⁹ ē aceruus testimonij effuso martyriū sanguine: et dicturi sunt pagani seuiētes: vbi est deus eoz: **T**unc non egredieris de⁹ in virtutib⁹ nostris: nō p̄tra eos apparebis: nō ostendes potentā tuā: quales ostendisti in **D**avid: in **M**oysē: in **J**esunaue: qñ eozum fortitudini gētes cesserunt: et strage facta magna qz reddita vastitate: in terrā quā p̄misisti plebem tuam induxisti. **H**oc tūc nō facies: nō egredieris deus in virtutib⁹ nostris: sed intus opaberis. **Q**uid est nō egredieris: **N**on apparebis. **C**erte enim qñ catenati martyres ducebant: qñ includebātur in carcere: qñ ludibrio habendi p̄ducebantur: qñ bestijs subijciebantur: qñ percutiebātur ferro: qñ igne cremebātur: nōne cōtemnebant tanq̄ deserti: tanq̄ sine adiutore: **Q**uō deus opabat int⁹: **Q**uō intus cōsolabat: **Q**uō eis dulcē faciebat spem vite eterne: **Q**uomodo nō deserebat corda eozū: vbi homo habitat in silentio: bene si bon⁹: male si malus: **N**unq̄d ḡ qz nō egrediebat in virtutibus eoz: ideo deserebat: **N**ōne magis nō egrediedo in virtutib⁹ eoz deduxit eccliam vsqz ad idumeā: deduxit eccliam vsqz in ciuitatē circūstantie: **S**i bellare est vellet

ecclesia et gladio vti videret p̄ vita p̄sentia pugnare: qz vero cōtemnebant vitā p̄sentē: ideo factus est aceruus testimonij de vita futura. **T**u ḡ deus qui nō egredieris in virtutib⁹ nostris. **D**anobis auxiliū de tribulatione: et vana salus hoīs. **E**āt nō qui salutē nō habēt et optēt salutes tp̄alē suis: q̄ est vana vetustas: da nob̄ auxiliū. **I**nde da vñ putabar̄ deserere: inde sbucni. **D**a nobis auxiliū de tribulatione: et vana salus hoīs. **I**n deo faciem⁹ virtutē: et ipse ad nihilū deducet inimicos nros. **N**ō faciem⁹ virtutē in gladio: nō in eqs: nō in loriceis: nō in scut: nō in potētatu exercit⁹: nō foris. **S**z vbi: **I**ntus vbi latem⁹. **U**bi int⁹: **I**n deo faciem⁹ virtutē: et qñ abiecti: et qñ p̄culcati: qñ nullus momēt hoīes erimus: si ipse ad nihilū deducet inimicos nros. **B**eniqz factū ē b. **C**ōculcati sūt martyres: patiēdo: p̄ferēdo: vsqz in finē p̄seuerādo: in deo fecerūt virtutē. **F**ecit et ipse qd̄ sequit: **A**d nihilū deduxit inimicos nros. **U**bi sunt inimici martyriū: nisi forte qz mō eos ebriosi calicib⁹ p̄sequunt: q̄s tunc furiosi lapidib⁹ p̄sequant.

Alia fra. tribulātes nos.

Explicit Tract. de ps. LIX.

Incipit Tract. de ps. LX.

Considerandū cū vestra caritate psalmū istū suscepimus: breuis ē: **A**derit dñs vt sufficiens ex eo et breuiter loquamur quantū adiuuerit ipse qui nos iubet loqui. **S**ic ero volentib⁹ officiosus vt non sim tardis molestus: nec pauculus: nec occupatis onerosus. **T**itulus ei⁹ non nos tenet. **E**st em̄. **I**n finem: in hymnis ipsi **D**avid. **I**n hymnis: itaqz in laudib⁹: i finē: vtiqz in christū. **F**inis em̄ legis christ⁹ ē ad iusticiā oī credēti. **E**t ipsi **D**avid: nō aliū q̄ ipm accipe debem⁹ q̄ venit ex semie **D**avid: vt eēt hō inter homines: et eq̄les angel⁹ facēt hoīes. **V**ocē aut̄ in isto psalmo: si in mēbris ei⁹ et in corpe sumus: sic illo exhortāte p̄sumē audem⁹ n̄fz debem⁹ agnoscere nō alicui⁹ extranei. **N**ostrā aut̄ nō sic dixi: quasi eozū tm̄ qui in p̄sentia sum⁹ mō: sed nostrā qui sum⁹ p̄ totū mundū: qui sum⁹ ab oriēte vsqz in occidentē. **E**t vt nouerit sic esse vocē nostrā: loquitur hic q̄si vnus hō. **N**ō est aut̄ vn⁹ hō: sed tanq̄ vnus: vnitas loquit. **I**n christo aut̄ nos oēs vnus hō: qz huius vni⁹ hoīs caput ē in celo: et mēbra adhuc laborāt in terra. **E**t qz laborāt: videte qd̄ dicāt.

Expositio psalmi.